

TOIVO MIKAEL
KIVIMÄKI

1886 · 5 · 6 · 1956

Juhlajulkaisu

SUOMALAINEN LAKIMIESYHDISTYS

TÄTÄ JULKAISUA ON PAINETTU
1400 NUMEROIMATONTA JA 100
NUMEROITUA KAPPALETTA

ISBN 978-951-855-880-7 (PDF)

SUOMALAISEN
LAKIMIESYHDISTYKSEN JULKAISUJA
C-SARJA N:o 4

TOIVO MIKAEL KIVIMÄKI

Juhlajulkaisu

TOIMITUSKUNTA

AARNE REKOLA

A. R. HEIKONEN A. K. IKKALA

REINO ERMA

Tauno Ellilä

Jurisdictio voluntaria

aineellisen ja menettelyllisen oikeuden yhteisalueena

Motto: »Oikeustoimia täytyy tutkia paitsi aineelliselta ja muodolliselta vielä lisäksi menettelylliseltä kannalta» (Elpiö Kaila).

I.

Vanhempina aikoina aineellinen (materiaalinen) oikeus ja menettelyllinen eli prosessioikeus (menettelyoikeus) eivät erottuneet selvästi toisistaan. Anglo-amerikkalaisessa oikeustieteessä ja erityisesti systemaattisissa yleisesityksissä monesti liitetään menettelyä koskevat opit aineellisen oikeuden (siviilioikeuden; rikosoikeuden) esityksen yhteyteen. Mutta varsinkin Manner-Euroopassa ja myöskin Pohjoismaissa on ajan mittaan ruvettu systemaattisesti ja melko johdonmukaisesti pitämään erillään toisaalta aineellinen oikeus sekä toisaalta menettelyllinen eli prosessioikeus, jota viimeksimainittua on usein nimitetty myös »muodolliseksi oikeudeksi». Prosessioikeus on oma oikeustieteen haaransa ja useissa mannermaisissa yliopistoissa prosessioikeus, joskus jokin sen alalajeistakin, kuten siviili-prosessioikeus, esiintyy omana oppiaineenaan. Näin menetellen on prosessioikeustieteessä kieltämättä päästy systemaattisiin saavutuksiin sekä aikaansaatu selkiintymisiä ja voitu rakentaa omia prosessuaalisesti aja-

teltuja ryhmytyksiä sekä teoreettisia sääntöjä. Tässä suhteessa on Suomen osalta vapaaherra *R. A. Wredell* suuret ansionsa, niin kuin esim. prosessinedellytysoppien kehittälyssä.¹ Kun kuitenkin Wrede samalla oli tunnettu siviilioikeusoppinut, niin ehkä jo tämän »personaaliunionin» vuoksi Wrede ei kuitenkaan mennyt äärimmäisyyksiin prosessioikeuden puhdistamisessa aineellisoikeudellisista elementeistä.

Mutta kosketellunlaisessa prosessioikeuden itsenäistymisilmiössä on toisaalta monestikin ilmeisesti menty liiallisuuteen niin kuin on muuten havaittavissa useilla muillakin tieteen työskentelymailla. Samoinhan elämän kokemuksen mukaan saattaa käydä myös muissa asioissa, kun noudatetaan uusia muotivirtauksia ja väheksytään entisiä tapoja ja sääntöjä. Jos prosessioikeudessa pyritään liiaksi täyteen »omavaraisuuteen» metodeissa, käsitteissä, tutkimuskohteissa jne., niin silloin saattaa jäädä ja varmasti jääkin riittävältä huomiotta se tärkeä ja läheinen yhteenkuvulu vu u s, mikä vallitsee erityisesti siviili- eli yksityisoikeuden ja siviiliprosessioikeuden välillä. Sitäpaitsi on syytä muistaa, että tietyn maan oikeusjärjestyksen kaikillakin osilla on sisäistä yhtenäisyyttä.² Ja vaikka tosiasiallisesti lainsäädäntötyön tulokset ovat eri henkilöiden henkistä tuotetta ja käsialaa, niin silti voidaan puhua lainsäätäjän ykseydestä: On lupa vaatia, että maan oikeusjärjestyksen eri osat luontevasti nivELYtyvät toisiinsa.³ Kun siviiliprosessissa on kysymys yksityisoikeusjärjestyksen toteuttamisesta, niin aina on taustana olevalla yksityisoikeudellisella pohjalla merkitystään myöskin menettelyn tarkoituksenmukaisen järjestelyn ja yleisen kulun kannalta.

¹ *Wredeä* on hyvällä syyllä pidetty Suomen prosessioikeustieteen »isänä» ja hänet on mainittu jopa Ruotsinkin osalta nykyaikaisen prosessioikeustieteen perustajana.

² Seikasta huomauttaa aiheellisesti mm. *Herlitz*: Würtembergin juhla julkaisu 1931, s. 280.

³ Tätä ihanneajatusta olisi omiaan käytännössä edistämään yhtenäisen lain tarkastustoiminnan aikaansaaminen, mitä tarkoittava seikkaperäinen komiteanmietintökin meillä on äskettäin saatu valmiiksi (Lainvalmistelutyön uudelleen järjestämisestä suunnittelemaan asetetun komitean mietintö. N:o 6—1955; komitean puheenjohtajana oli professori *T. M. Kivimäki*). Vrt. myös *Ellilä*: Täytäntöönpanokeinoista hallinnon alalla, 1952, s. 30 yhtenäisyyspuolen valvomisesta.

Erityisesti on aihe muistuttaa, että siviilioikeuden yleisillä oppeilla, joista meillä Suomessa on olemassa hyvät yleisesitykset (*Ekström* ja *Kivimäki*), saattaa olla semmoisinaan tai soveltuvin osin tahi ainakin niin sanoakseni »heijastusvaikutuksiltaan» merkitystä myöskin prosessioikeudessa. Ja jo tietoisuudella siviilioikeuden yleisten oppien olemassaolosta ja käyttökelpoisuudesta on herätettä antava merkityksensä pyrkimyksissä oivaltaa myöskin yleisprosessuaalisten oppien ja sääntöjen mahdollisuus ja käytettävyy.

Osoituksena prosessioikeuden omavaraistumistavoittelusta käy mainitseminen, että erinäisiä vanhempia teorioita ja käsityskantoja leimataan »aineellisoikeudellisiksi» ja sen vuoksi taikka ainakin sellaisinaan vähemmän hyväksyttäviksi. Näitä pyritään korvaamaan joko puhtaasti »prosessuaalisilla» teorioilla ja oppirakennelmilla tai omaksutaan välittäviä, sekamuotoisesti aineellisoikeudellis-prosessioikeudellisia katsoimuksia ja selitystapoja. Tässä kyllä on varmasti monesti onnistuttu, ja onhan vertaillen esitettävissä, ettei esim. uudenaikainen kauppaoikeuskaan enää noudata puhtaan siviilioikeuden sääntöjä, vaan pyrkii muodostamaan ja omaksumaan sille ominaisia säänteitään ja oppejaan. Mutta toisaalta on välistä menty liiallisuuksiin ja jo nykyisin on havaittavissa ilmiöitä, jotka selvästi tahtovat korostaa läheisen yhteenkuuluvuuden merkitystä siviili- ja siviiliprosessioikeuden välillä. Tässä suhteessa tahdon erityisesti viitata saksalaisen oikeusoppineen *Ernst Wollffin* lausumaan, jonka mukaan näiden molempien tärkeitten oikeusalojen välillä on »gewisse Wechselwirkungen, deren Kenntnis einerseits zum Verständniss des materiellen Rechts, andererseits zum Verständniss des Prozessrechts beiträgt».⁴

Itsenäistymis- ja isoloitumisilmiöistä johtuu, että eräitä aloja sekä tiettyjä säännöstöjä on katsottu voitavan ja pitävän heittää prosessioikeudellisen tutkimuksen ja myöskin prosessioikeuden katederiopetuk-

⁴ *Ernst Wollff: Bürgerliches Recht und Prozessrecht in Wechselwirkung. 1952.* Tämä teos on monia herätteitä ja mietteitä antava. Samaa voitaneen jo ennakolta sanoa eräästä Ruotsissa parhaillaan tekeillä olevasta tutkimuksesta (*Karl Olivecrona: Civilrätten och processen*).

sen ulkopuolelle kokonaan tai valtaosaltaan ei-prosessuaalisiksi leimattuina. Tämmöisestä menettelystä kyllä seuraa useita eittämättömiä etuja niin tieteen kuin myöskin yliopisto-opetuksen osalta. Prosessuaalisti voi aikaansaada paremman keskityksen ja syvyyden prosessuaalisiin tutkimuksiinsa, varsinkin näiden liikkuesssa jollakin kapealla alalla. Näin voidaan päästä perustellusti ja arvostelua kestävästi hyviin tuloksiin kysymyksissä, jotka todella ovat sopivia näin yksinomaan prosessuaalisesti tutkittaviksi. Tämä on tieteen kannalta voittoa. Kun muillakin aloilla on yhä enemmän päässyt valtaan *spesialisoitumispyrkimys* — välistä jopa *spesialisoitumisvimma* — niin ei ole ihmeteltävää, että samalla tendenssillä on ollut otollista maaperää myöskin prosessuaalistien parissa. Varsinkin monografioissa tämmöinen kapean erikoisalan tutkimus saattaa viedä hyviin tutkijasaavutuksiin. Mutta tästä niin sanoakseni *prosessioikeuden »puhtaanapitoperiaatteesta«* johtuu mielestäni myöskin haittoja niin tieteen kuin opetuksenkin kannalta. Ensinnäkin saattaa olla tutkimuskohteita, joita ei käykään yksinomaan prosessuaalisesti tutkiminen, koska kohde on sekamuotoinen. Sitäpaitsi saattaa useita tutkijoita miellyttää yksi ja sama, ennestään jo tarpeeksi tutkittu ja kahlattu kohde, jolloin syntyy niin sanoakseni turhia tutkimusten kasaantumisia, joissa on vaikea löytää tieteen kannalta uusia puolia ja piirteitä. Ja vihdoinkin on olemassa se vaara, että syntyy selviä ja laajojakin »tutkimustyhjiöitä» ja »ei-kenenkään maita», joita visusti kaihdetaan.

Yliopistollisessa opetuksessa — jossa kyllä milloinkaan ei voida liikuakaan kaikella mahdollisella alalla — saattaa liiallisesta eristäytymisestä niinikään koitua myös epäkohtia. Näin on mielestäni laita, jos jokin kuitenkin itse asiassa tärkeä ala jää kokonaan tai riittävästä huomiotta. Yliopistollahan on tehtävänään paitsi tieteen edistäminen myös opiskelijain kasvattaminen kyvykkäiksi palvelemaan isänmaataan. Oppikirjoissa on kyllä pakko tehdä pedagogisista syistä rajoituksia ja samoin on luentojenkin laita. Mutta milloin jonkin asian selvittely elimellisesti vaatii, että esim. siviiliprosessin oppikirjassa ainakin jossain määrin ja jotain sanotaan myös *aineellisoikeudellisesta »jatkosta«*, niin ei oppilas tule autetuksi ja oikeaan ohjatuksi vai sillä, että selitetään »jat-

kon» olevan »vain materialisoikeudellinen kysymys». Jos nimittäin sattuu vielä niin, etteivät siviilioikeudelliset esitykset tarjoakaan tuolaista jatko-ohjausta, jää opetus vajaaksi. Eräillä aloilla, niin kuin esim. ulosotto-oikeuden alalla — jonka alun ja lopun sanotaan muuten olevankin siviilioikeuden alalla — on senvuoksi välttämätöntä selvittää myös aiheeseen liittyviä aineellisoikeudellisia kysymyksiä. Hallinto-oikeudellisessa opetuksessa tätä meillä pidetään suorastaan sääntönäkin.

Myöskin käytännön lakimiehet jäävät täyttä apua vaille useissakin tärkeissä kysymyksissä, jos sivilisti ei lainkaan kajoa menettelykysymyksiin eikä prosessuaalisti toisaalta ollenkaan selvittele aineellisia tai osaksi myös aineellisia sääntöjä.

II

Nimenomaan *jurisdictio voluntaria* on sellainen oikeusala, joka joutuu pahanlaisesti kärsimään aineellisen ja menettelyoikeuden toisistaan erillään pitämisen ajatuksen tiukasta noudattamisesta. Moni prosessuaalisti ilmeisesti lopettaa tarkastelunsa korkeintaan vain toteamukseen, että ja miksi *jurisdictio voluntaria* ei hänen mielestään kuulu ollenkaan prosessioikeuteen tieteen enemmän kuin yliopisto-opetuksenkaan kannalta. Sivilisteillä taas saattaa olla käsitys, ettei *jurisdictio voluntarian* menettelypuoli kuulu heidän tutkittaviinsa kohteisiin tai opetettaviinsa aineisiin. Ja jos sivilisti tai prosessuaalisti on vielä sillä kannalla, että koko *jurisdictio voluntaria* onkin hallintoa, niin he ehkä sitäkin vähemmän katsovat olevan aihetta ryhtyä tämmöistä kohdetta tutkimaan tai pitää edes enempää rajankäyntiäkään tarpeellisena.⁵

Mutta melkein kaikissa siviiliprosessioikeuden systemaattisissa yleisesityksissä tavataan kuitenkin ainakin sen verran *jurisdictio voluntarian*

⁵ Hallintoon sijoittaa *jurisdictio voluntarian* mm. norjalainen Skeie: (Den norske civilprosess, I. 2. painos, Oslo 1939, s. 9). Meillä Suomessa ei tätä kantaa yleensä hyväksytty. Ks. esim. *Granfelt*, JFT 1935 s. 267.

tarkastelua, että pyritään esittämään jokin tai useampia erokriteireitä, joiden avulla katsotaan voitavan käydä rajaa siviiliprosessin ja *jurisdictio voluntarian* välillä. Pidänkin kokonaissystematiikan kannalta aivan välttämättömänä, että ainakin tämän verran myös prosessuaaliselta kannalta tutkitaan *jurisdictio voluntariaa*. Eri asia on jo se, ettei tämä tarkastelu aina näytä tapahtuvan tieteellisesti luotettavan metodin mukaan. Suorastaan epäluotettavaa on menetellä niin, että erokriteri semmoisenaan esim. vain lainataan muualta, kuten jostakin ulkomaisesta oppikirja- tai käsikirjaesityksestä omakohtaisesti tutkimatta kysymystä sen enemmälti. Jos nimittäin vertaillen tarkastellaan ulkomaiden oikeutta, niin havaitaan hyvinkin erilaisia ja meille monia outoja käsityksiä. Myöskään yksistään terminologisiin seikkoihin ei käy tieteellisessä mielessä luotettavasti nojaaminen eron tekemisessä. Tyytyminen pelkkiin aksiomeihin ja pelkkä deduktiivinen todistelu ei myöskään ole riittävää vakuuttamaan, mitä olisi oikeana erokriterinä pidettävä. Mielestäni olisi noudatettava analyyttistä, induktiivista ja vertailevaa metodologiaa. Tällöin tutkimusmetodien avulla olisi ensiksi pyrittävä tutkimaan, mistä *jurisdictio voluntaria*ssa menettelynä on kysymys. Ainoa silmämääränä ei tulisi olla vain erojen yksipuolinen noteeraaminen ja korostaminen, vaan yhtä tärkeätä on havaita, mitä yhteisiä piirteitä saatetaan nähdä toisaalta *jurisdictio voluntaria*ssa ja toisaalta erinäisissä muissa vertailua lähinnä ansaitsevista menettelytyypeissä, joita ei ole vain siviiliprosessi. Vasta näin tutkien ja tarkastellen voidaan mielestäni etsiä ja löytää *jurisdictio voluntarian* oikea systemaattinen sija. Ensin on analysoitava ja vasta lopuksi generalisoitava: Näin päästään olennaisiin yhdistäviin ja erottaviin tunnuksiin. Eri asia kuitenkin on, missä määrin nykyisin, jolloin *jurisdictio voluntarian* ala on esim. roomalaisen oikeuden ajoista valtavasti laajentunut, voidaan luoda yhtenäisen *jurisdictio voluntarian* käsitettä. Mutta täytyyhän oikeudenkäynnissäkin apuna käyttää alakäsitteitä, niin kuin siviiliprosessissa jakoa eri kannekatgorioihin, vahvistus-, suoritus- ja muotoamiskanteisiin, ja vastaavasti vahvistus-, suo-

ritus- ja muotoamisprosesseihin. Toisaalta on melko vaikeaa keksiä sellainen kielellinen nimitys, joka sopii kaikkeen *jurisdictio voluntaria*an.

Lienee joskus väitetty, ettei olisi ollenkaan tarpeellista, että *jurisdictio voluntaria*a käsittelevät muut kuin sivilistit. Väittämältä ei ehkä ja ainakaan ensi miettimältä voi kieltääkään kaikkea oikeutustaan. *Jurisdictio voluntaria*ssahan tunnetusti aineelliset kysymykset elimellisesti liittyvät menettelykysymyksiin. Ja Suomessa on siviilioikeusoppineitten teoksissa — etenkin *esineoikeuden* (sokrätt) yleisesityksissä — seikkaperäisiä esityksiä monista tyypeistä, joita oikeusvertailevassa katsannossa pidetään *jurisdictio voluntaria*n edustavina tyyppeinä, niin kuin kiinnitysmenettelystä. Sivilisteille on annettava tunnustus siitä, että he eivät tällöin näytä välttelevän puuttumasta myöskin menettelypuoleen, kuten muutoksenhakuoikeudellisiin kysymyksiin, joissa joudutaan tekemisiin läheisesti yleisprosessuaalisten sääntöjen kanssa. Tämä pitää paikkansa erityisesti *Wreden* (ja *Wrede-Caseliuksen*) ja *Julian Serlachiuksen* esineoikeuden oppikirjojen osalta.⁶

Mutta erityisesti vertailevan tutkimusmetodin kannalta on mielestäni tärkeätä, että myöskin prosessuaalisti vertailevassa mielessä tarkastelee toisaalta erilaisia prosessilajeja (siviiliprosessi, rikosprosessi, näiden erikoislajit, myöskin hallintoprosessi) ja toisaalta *jurisdictio voluntaria*a nimenomaan menettelynä. Menettelyn yleistä kulkua ja siinä erottuvia eri vaiheita on prosessuaalisti yleensäkin harjaantunut tutkimaan ja myöskin opettamaan yliopistollisessa opettajan toimessa. Tässä samassa

⁶ *Wrede*: Grunddragen av sokrätten, 1926; *Wrede-Caselius*: Esineoikeuden pääpiirteet, I—II 1946—1947 sekä *Julian Serlachius*: Sokrätten enligt gällande finskrätt, 3. uppl. 1916.

Ansaitsee muuten huomauttaa, että *Wrede* oli samalla sivilisti ja prosessuaalisti, joka professuurin jakamisen yhteydessä valitsi sen professuurin, missä pääpaino oli siviiliprosessilla, ja edelleen, että *Julian Serlachius* oli *Wreden* kilpahakija ja siis myös prosessioikeutta hallitseva tutkija ja opettaja.

Ks. O. Hj. Granfelt: Friherre Rabbe Axel Wrede, 1951, s. 28 s.

Siviilioikeusoppineista on erityisesti *Caselius* käsitellyt myös j.v-ratkaisujen lainvoimaa ja oikeusvoimaa koskevia kysymyksiä (esim. Kiinnityksen lainvoimasta, DL 1925 s. 211—234 ja DL 1926 s. 48—71 sekä Lainhuudatus- ja kiinnityspäätöksen oikaiseminen, LM 1927 s. 261—283).

mielessä kelpaa *jurisdictio voluntaria* menettelynä luontevasti myöskin prosessioikeudellisen tutkimuksen ja miksei opetuksenkin kohteeksi.

Kun *jurisdictio voluntariaa* tutkitaan sekä sivilistien että prosessualistien taholta, on tähän oikeutuksensa ja syynsä jo tutkimuskohteen omassa laadussa: siinä havaitaan sekä aineellisoikeudellisia että menettelyllisiä piirteitä, jotka lisäksi saattavat olla toisiinsa erottumattomasti kietoutuneina. Sen vuoksi ja kun muutoinkin henkilökohdaisesti kannatan eri alojen tutkijoiden yhteistoimintaa, olen torjuvalla kannalla ajatukseen nähden, ettei prosessualisti voisi eikä hänen tarvitsisi tutkia *jurisdictio voluntaria*-kysymyksiä. Ja jos esim. jossakin kysymyksessä päätyvät samaan tulokseen sekä sivilisti että prosessualisti, niin se on omiaan vakuuttamaan lopputuloksen oikeaan osuneisuutta. Siis: Tutkittakoon *jurisdictio voluntariaa* molemmilla tahoilla ja monipuolisesti. Tahtoisin vielä lisätä, että myöskin hallinto-oikeusoppi-neitten ilmeiseksi hyödyksi koituisi tutkia hallintomenettelyä ja hallinto-prosessia vertaamalla niihin erinäisiä *jurisdictio voluntariaan* kuuluvia menettelyjä.

Meillä Suomessa on sanottu (*Elpiö Kaila*), että »Oikeinta olisi käsitellä ennakkoturvaamismenettelyä prosessuaaliselta kannalta itsenäisenä tieteenhaarana». Sellaisena sen tulisi olla »aineellisen oikeuden, esine-, velvoite-, henkilö- y.m. oikeuden rinnakkaiskäsitteenä» (LM 1925 s. 85). Tämä mielenkiintoinen systemaattinen käsityskanta lisäksi korostaa sitä, että *jurisdictio voluntaria* »on valtion toimintalaji *sui generis*, joka kuitenkin on lähempänä oikeuden käyttöä kuin hallintoa». Tällaisella *sui generis*-kannalla oltaessa tarjoutuvat tietysti kaikki ne edut, mitkä keskitys- ja erikoistumis-ajatus hyvässä mielessä yleensä aina sisältää. Erityisesti monografisissa tutkimuksissa voidaankin pysytteillä melkein puhtaasti *jurisdictio voluntarian* pohjalla. Tässä mielessä ansaitsevat huomiota ennen kaikkea *Elpiö Kailan* omat tutkimukset, etenkin hänen teoksensa Siviilioikeudellisen ennakkoturvaamismenettelyn käsite, kehitys ja pääperiaatteet roomalaisessa oikeudessa (1926) ⁷ sekä erinomainen artikkeli Ennakkoturvaamismenettelyn käsitteestä (LM 1925 s. 62—85). Mutta mo-

⁷ Lyhennetään etempänä tekstissä: Kaila.

nesti jo tällöinkin on tarpeen tai ainakin eduksi liikkua myöskin sekä siviilioikeuden että prosessioikeuden puolella tarkastelu- ja »lainaamis»-matkoilla eikä ulosotto-oikeuttakaan ole syytä unohtaa.⁸ Kailan kannan- ilmaisun osalta tekee mieli huomauttaa ensinnäkin siitä, että väitöskirjansa nimikkeessä hän puhuu »siviilioikeudellisesta» ennakkoturvaamismenettelystä (tarkottaen tällä *jurisdictio voluntariaa*) ja toisaalta sanoo, että *jurisdictio voluntaria* on systemaattisesti »oikeudenkäyttöä (= oikeudenkäyntiä) lähellä» ja että *jurisdictio voluntaria* erottuu »prosessuaalinen puoli». Kailan luokitus sinänsä ei siten ole jyrkkä. Huomautettakoon vielä siitäkin Kailan käyttämästä nimityksestä, johon sisältyy myös asiallista karakteristiikkaa, että ennakkoturvaamismenettely on »menettelyllistä yksityisoikeutta».⁹

Tässä sui generis-ryhmittelyssä on kyllä omia etujaan, mutta toisaalta myöskin heikkouksia. Ennen kaikkea voi esiintyä yksipuolisuuden vaaraa, minkä lisäksi tulevat ne muutkin heikkoudet, joita kaikella spesialisoitumisella saattaa olla. Ja erityisesti vertailevaa metodologia ei voida niin hyvin käyttää kuin esim. juuri tutkittaessa *jurisdictio voluntariaa* menettelytyyppinään prosessuaalisesti vertailevassa mielessä.

Mitä tulee kysymykseen *jurisdictio voluntarian* sijoituksesta ja paikasta yliopistollisessa opetuksessa, niin sen osalta voidaan omaksua huomattavasti toisistaan eriäviä käsityksiä, jotka kuitenkin ilmeisesti myötäilevät samoja asennoitumisia, mikä asianomaisella opettajalla on *jurisdictio voluntariaa* tieteellisen tutkimuksen kohteena arvosteltaessa. Joka katsoo, että *jurisdictio voluntaria* parhaiten liittyy aineelliseen oikeuteen, hän ehkä näkee sopivammaksi opettaa *jurisdictio voluntariaa* kokonaisuudessaan juuri siviilioikeuden yhteydessä.^{9a} Joka taas panee pääpainon menettelylliseen puoleen ja tarkastelee *jurisdictio voluntariaa* juuri *jurisdictio*-tyyppinään, hän saattaa pitää luonnollisena, että *jurisdictio vo-*

⁸ Keskitettynä erikoistutkimuksena ja tekstiin liittyvänä esimerkkinä mainittakoon teos *Zitting: Omistajanvaihdoksesta silmällä pitäen erityisesti lainhuudatuksen vaikutuksia*. 1951.

⁹ *Kaila: s. 126.*

^{9a} Näin on laita tätä nykyä Helsingin yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa.

luntariaa opetetaan prosessioikeuden yhteydessä.¹⁰ Myöskin voidaan systemaattisesti ajatella, että *jurisdictio voluntarian* opetus jakautuu osaksi siviilioikeuden ja osaksi prosessioikeuden opetuksen yhteyteen. Koska *jurisdictio voluntaria* on mielestäni jo tutkimuskohteenaan sekä aineellisen oikeuden että prosessioikeuden yhteistä aluetta, niin johdonmukaisesti katsoisin omalta kohdaltani, että samoin tulisi menetellä myös yliopistollisessa opetuksessa. Prosessioikeudessa olisi silloin pääpaino juuri *jurisdictio voluntarian* menettelypuolella, myöskin muutoksenhaku mukaanluettuna. Kun käytännössä meillä Suomessa ovat varsinaiset oikeudenkäyntijutut tätä nykyä huvenneet melko vähiin, mutta *jurisdictio voluntaria*an tavallisesti ja tyypillisesti luettavista asioista varsinkin ns. arkistokäsittelyssä (L:t 1. 11. 1945 ja 6. 6. 1952) ratkaistavat asiat ovat esiintymisluvultaan suhteellisen huomattavat, niin aikaisemman tradition lisäksi jo käytännöllinen tarve osaltaan puoltaa mielestäni sitä käsitystä, että *jurisdictio voluntaria*-menettelyoppeja olisi selviteltävä opiskelijoille myös prosessioikeuden opettajien taholta. Aiheellista on muistuttaa myös siitä, että useissa *jurisdictio voluntaria*-asioissa ovat kysymyksessä suuret taloudelliset tai sosiaaliset arvot ja tuomarin vastuu erittäin suuri.

Sitäpaitsi on niin, että useat yleisprosessuaaliset säännöt ja opit ovat voimassa tai ansaitsevat »soveltuvien osin» huomiota myös *jurisdictio voluntarian* osalta.¹¹ Yliopistollisessa opetuksessa voidaan ju-

¹⁰ Wrede on opettajatoimessaan joutunut luonnollisesti jo »personaaliunionin» johdosta käsittelemään myös *jurisdictio voluntariaa*. Wreden seuraajista on Granfeltilla ollut mitä selvimmin se kanta, että *jurisdictio voluntaria* on opetettava perusteellisesti myös prosessioikeuden yhteydessä, koska hän on yliopiston ohjelmien mukaan ainakin seitsemänä professorivuotenaan luennoinut nimenomaan *jurisdictio voluntaria*sta, josta hän on muuten käyttänyt suomenkielisiä nimityksiä »vapaaehtoinen oikeudenhoito», »vapaaluontoinen oikeudenhoito» ja »vapaa oikeudenhoito». Sitäpaitsi Granfelt ja hänen virkaveljensä Sjöström vakituisesti selostivat *jurisdictio voluntaria*-menettelyä koskevia oikeustapauksia.

¹¹ Nytemmin saanee myös Tirkkosen katsoa ainakin lähentyvän tekstissä esitettyä käsityskantaa, koska hän äskettäin ilmestyneessä oppikirjassaan Suomen prosessioikeus pääpiirteittäin, 1955, s. 8 s. lausuu, että hakemuslainkäyttömenettelyssä (= *jurisdictio voluntaria*) »noudatetaan monia yleisprosessuaalisia periaatteita, jotka ovat laadultaan puhtaasti menettelyllisiä. Eri asia ja pedagogisesti puo-

jurisdictio voluntariaa valaista sekä teoreettisten luentojen että oikeustapausten selostusten valossa. Eri asia on, että kaikkiin yksityiskohtiin ja varsinkaan teknillisiin määräyksiin ei ole aihetta puuttua yliopistopetuksen puitteissa, vaan ne opetellaan parhaiten käytännön harjoitteluvaiheessa. Prosessioikeuden opetuksen yhteyteen olisi luettava lähinnä vain ne jurisdictio voluntaria-menettelyt, jotka kuuluvat tuomioistuinten käsiteltäviin (yhdenmiehen käsittelyorgaani mukaan luettuna), mutta vertailumielessä voitaisiin kosketella myöskin hallintoviranomaisen käsittelemien jurisdictio voluntaria-asioiden yleisprosessuaalisia piirteitä.

Käytännön tarpeita tyydyttämässä meillä muuten on *Gaddin* ja *Alkion* tarkoitukseensa sopivia käsikirjaesityksiä, joissa huomattavan sijan ottaa juuri jurisdictio voluntaria.

Sekä oikeustieteen että yliopistollisen opetuksen kannalta voidaan jurisdictio voluntariaa siis pitää aineellisen ja menettelyoikeuden »yhteisalueena».

III

Jos tarkastellaan vertaillen niitä ulkomaisia tutkimuksia ja yleisesityksiä, joissa mennään pitemmälle kuin vain eron nimeämiseen jurisdictio voluntarian ja muiden valtion toimintojen välillä, niin havaitaan varsin erilaisia systemaattisia ryhmittymisiä.

Melko yleistä on, ettei jurisdictio voluntariaa menettelynä pidetä varsinaisena siviiliprosessina eikä prosessijärjestelmän erikoisprosessin lajinakaan. Monessa tutkimuksessa tai systemaattisessa yleisesityksessä ei ollenkaan suoriteta perusteellisempaa tai mitään vertailua jurisdictio voluntarialle ominaisten piirteitten valossa. Ulkopuolisen tarkastelijan on vaikea

lustettavissa on se, ettei Tirkkonen tässä pääpiirteittäisessä oppikirjassa kuitenkaan kiinnitä enempää huomiota jurisdictio voluntaria-menettelyyn.

Yleisprosessuaalisista säännöistä yleensä Suomen oikeudessa on systemaattisessa ja käytännöllisessä mielessä huomautettu teoksessa *Ellilä: Oikeudenkäynti ja täytäntöönpano*, 1954, s. 85 ss.

päästä selville, milloin tämä ehkä on johtunut vain keskitys- ja rajoitusnäkökohdista, milloin taas kielteisestä asennoitumisesta *jurisdictio voluntariaan* prosessioikeudellisen tutkimuksen kohteeksi kelpaavana. Yleishavaintona saataneen niinkään esittää, että *jurisdictio voluntariaa* koskevia peruteellisia tieteellisiä tutkimuksia on varsin vähän.¹ Osaltaan tämä johtunee jo siitä, ettei monissa maissa ole mitään tai mainittavaa lakisääteistä yleistä menettelyoikeutta *jurisdictio voluntarian* alalla.²

Mutta toisaalta tavataan ulkomailla kyllä semmoisia esityksiä, joiden mukaan menettelytyyppinään *jurisdictio voluntaria* on eräs prosessijärjestelmän erikoislaji ja siis prosessia, joskaan ei siviiliprosessia. Sitä esitellään tällöin myöskin systemaattisissa prosessioikeuden kokonaisesityksissä ja erikoistutkimuksissa joskus huomautetaan, että *jurisdictio voluntariaa* käy pitäminen eräänä siviiliprosessijärjestelmän osana.³

Verrattuna vanhempiin aikoihin on nykyisin olemassa lisääntyneitä vaikeuksia *jurisdictio voluntariaan* kohdistuvissa tutkimuksissa. Jo *Elpiö Kaila* on aikanaan huomauttanut, että roomalaisen oikeuden ajoista 1920-luvulle saakka on paljonkin lisääntynyt niiden asioiden luku, joita pidetään *jurisdictio voluntariaan* kuuluvina. Samasta seikasta on äskettäin maininnut myöskin saksalainen *Baur* todeten, että *jurisdictio voluntaria-lainsäädäntö* on osoittanut suurta taipumusta mennä yli sen, mitä esim. 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa tutkijat tarkoittivat puhuesaan *jurisdictio voluntariasta*.⁴ Kun ala näin laajenee, on entistä vaikeampaa keksiä sellaisia tunnuksia, jotka sopivat kaikkiin *jurisdictio voluntarian* lajeihin. Itse termistä on entistään vaikeampaa, jopa vaarallista mennä tekemään johtopäätelmiä. Ulkomailla on esiintynyt yri-

¹ Tämän havainnon tekee mm. *Baur* (Freiwillige Gerichtsbarkeit. I. 1955. S. 5).

² *Baur*: s. 4.

³ Näin esim. Sveitsissä *Guldener*: Das schweizerische Zivilprozessrecht, I, 1947, s. 33 ss. ja *Sama*: Grundzüge der freiwilligen Gerichtsbarkeit der Schweiz, 1954. S. 8.

⁴ *Baur*: s. 4. — Varsinkin keski-eurooppalaisessa sekä pohjoismaisessa prosessioikeudessa on alkutyypeiksi yleensä esitetty rekisteröimisasiat ynnä jäämistöä ja holhoustointia koskevat asiat.

Paisumisilmiöstä tavallaan mainitsee meillä myös *Hakulinen* (LM 1954 s. 421).

tyksiä suorastaan struktuurinmuutoksiin. Niinpä esim. Saksassa kansallissosialistisena aikana tehtiin vakavassa mielessä erittäin pitkälle tähtääviä uudistusehdotuksia asioiden siirtämisestä pois siviiliprosessin piiristä vapaamuotoisempaan *jurisdictio voluntariaan*.⁵ Jos näin itse asiassa siviiliprosessin luontoisia asioita enemmän tai vähemmän väkivalloin sijoitetaan *jurisdictio voluntariaan*, voidaan puhua epävarsinaisesta *jurisdictio voluntariasta*.⁶ Meillä Suomessa on lähinnä tätä luokkaa holhouksen alaiseksi asettamisenettä.

Tämän kirjoitelman puitteissa ei ole ryhdyttävä perusteellisesti tutkimaan *jurisdictio voluntariaa* prosessualistin silmin, vaan lopuksi luon vain lyhyen yleiskatsauksen siihen, miten meillä on prosessioikeudellisissa esityksissä suhtauduttu *jurisdictio voluntariaan*.

Aikanaan lausui *Elpiö Kaila* (LM 1925 s. 84), että *jurisdictio voluntaria* on ainakin suomalaisessa tieteisopissa enimmäkseen yhdistetty siviiliprosessiin, kuitenkin ainoastaan mainitsemalla tämä yhteenkuuluvuus. Erityisesti Kaila huomautti siitä, ettei meillä ole koskaan annettu prosessualistien taholta positiivista esitystä menetelystä. Tämän johdosta on sanottava, ettei Kailan lausuma ainakaan noin ehdottomalta näyttävänä pitäne paikkaansa, kun jo noihin aikoihin sentään oli olemassa *Granfeltin* tieteellinen artikkeli *Frivilligt rättsvård* (JFT 1919 s. 1 ss.). Mutta toisaalta juuri Granfelt itsekin tuossa artikkelissaan huomauttaa, että Suomen oikeustieteellisessä kirjallisuudessa on »*jurisdictio voluntaria i allmänhet mycket styvmöderligt behandlad. Ingen sammanhängande framställning därav finnes*». Granfelt kuitenkin myöntää, että meillä jo niihin aikoihin oli siviiliprosessioikeudellisissa esityksissä käsitelty vapaaehtoisien oikeudenhoidon (*frivillig rättsvård*) sisältöä (*innehörd*) ja että näissä esityksissä »*antades jämväl de vanligaste fallen av jurisdictio voluntaria*». Ja samalla tavoin Granfelt itsekin esittää, että *jurisdictio voluntaria*ssa voidaan ja täytyy erottaa erilaisia pääryhmiä:

⁵ Ks. tämän johdosta *Baur*: s. 12 ss. ja *Ekelöf*: *Processuella grundbegrepp och allmänna processprinciper*, 1956, s. 184.

⁶ Vrt. *Guldener*: *Grundzüge* s. 98.

I viranomaisen myötävaikutuksella aikaansaavat oikeudenmuutokset;

II viranomaisen myötävaikutus ensisijaisesti vain asiakirjan tai tietyn oikeuden vahvistamisessa;

III viranomaisen toiminta välittömänä tarkoituksenaan valvoa tietynlaista yksityisoikeudellista toimintaa.

Kailan lausuman jälkeen on meillä Suomessa, ilmeisesti muun muassa juuri Granfeltin antamista herätteistä, suoritettu *jurisdictio voluntaria*an kohdistuneita prosessioikeudellisia tutkimuksia, missä suhteessa viitataan etenkin *Palmen* teoksiin (Om civilprocessens begrepp och avgränsning från den frivilliga rättsvården enligt Finlands gällande processrätt, 1933; En kort framställning av Finlands frivilliga rättsvård, 1939, sekä Om förfarandet vid lagfart enligt gällande rätt i Finland 1939). Sen lisäksi on Granfelt kirjoittanut vielä erikoistutkimuksen kiinnytsmenettelystä.⁷

Näin ollen ei ainakaan enää pidä paikkaansa Kailan huomautus, ettei olisi prosessualistien esityksiä *jurisdictio voluntaria*sta meillä olemassa. Erityisesti meillä Suomessa on vaikeata täysin systemaattisesti esittää *jurisdictio voluntaria*a menettelynä sen takia, kun meillä ei ole yhteistä lakia menettelystä *jurisdictio voluntaria*-asioissa. Onpa lausuttu niin, että ilman tuollaisia yhtenäisiä lakisääteisiä menettelysääntöjä yleensäkin ei edes kävisi puhuminkaan menettelyoikeudesta *jurisdictio voluntaria*ssa.⁸ Kuitenkin on suomalaisten tutkijain monesti muulloinkin täytynyt uskaltautua systemaattisiin esityksiin, vaikka lainsäädäntö on ollut täysin kasuistista ja hajanaista sillä alalla. Samoin tulee mielestäni uskalltaa menetellä myöskin *jurisdictio voluntaria*-tutkimuksissa. Meillähän on sentään useita erikoislakeja, joita voidaan ensinnä

⁷ Festschrift til Vinding Kruse, Kjøbenhavn 1940, s. 81–103.

Myös allekirjoittanut on eräissä yhteyksissä joutunut sivuamaan *jurisdictio voluntaria*-kysymyksiä (Sivullisen oikeussuojan takeista ulosotossa, 1947, mm. s. 44 ss. sekä 111 ss. ja erityisesti 8 §:ssä).

⁸ Baur: s. 2. Saksan osalta.

erikseen analyttisesti tarkastella ja koettaa löytää siinä säänneltylle menettelylle ominaisia piirteitä, joita sitten verrataan samalla tavoin hahmoittuneiden muitten *jurisdictio voluntaria*-menettelyjen piirteitten kanssa. Näin päästään abstrahoimaan yleisiä tunnuspiirteitä, joko asiallisia tai muodollisia. Sitäpaitsi meillä on jo vähäistä alkua yhteisiinkin menettelysäännöksiin. Tässä suhteessa ovat nimittäin huomattavia ns. ArkistokäsittelyL 1. 11. 1945 sekä vastaavanlainen, lainhuudatus- ja kiinnitysasioiden käsittelyä koskeva lainsäädäntö, joka koskee raastuvanoikeusforumia (6. 6. 1952). Kun useissa erikoislaeissa sanotaan jossakin suhteessa meneteltävän samoin kuin tietyissä muissa *jurisdictio voluntaria*-asioissa, niin sikäläkin syntyy rajoitetusti yhtenäistä menettelylainsäädäntöä. Ja muutoksenhakuvaiheessa, valitusmenettelyssä esiintyy yhä enemmän yhtäläisyyttä, jopa niinkin, että alkuaan hallintovirastossa käsiteltävät *jurisdictio voluntaria*-asiat muutoksenhaussa noudattavatkin oikeuslinjaa: hovioikeus — korkein oikeus.^{8a}

Mutta kun kysymyksessä on sellainen ala, jota on vähän tutkittu, saatetaan tietysti monessakin kysymyksessä olla eri mieltä, jopa metodikysymyksissäkin. Kun kuitenkin uskaltaudutaan tutkimuksiin, niin on jo aina jotain valmista pohjaa, miltä joku toinen tutkija saattaa jatkaa sekä tarkistaa, missä kohden näihin entisiin mielipiteisiin nähden ehkä täydentämisen aihetta on. Niinpä erityisesti tuntuisi olevan aihet-

^{8a} Ks. esim. IrtaimistokiinL 1923 20 § vrt. KiinA 1868 11 §:n prosessuaalisesti erittäin mielenkiintoiseen säännökseen. Huom. myös IrtKiinL 18² ja 22² sekä 24 §.

L. tontinvuokrasopimuksen rekisteröimisestä 1939 7 § noudattaa suurta yhdenmukaisuutta kiinnitysasioiden käsittelyn kanssa.

L. kiinnityksestä linja-autoon 1950 sisältää subsidiäärisen säännöksen (3 §), jonka mukaan soveltuvin osin noudatetaan aluskiinnitysmenettelyn sääntöjä. Vaikka aluskiinnitysasioita ja linja-autokiinnitysasioita ei alimmassa portaassa käsitellä tuomioistuimessa, menevät valitukset kuitenkin hovioikeuteen eli siis oikeuslinjaa.

Myös L:ssä kiinnityksestä ilma-aluksiin 1928 on säännös (2 §), jossa yleensä selitetään subsidiäärisesti noudatettavan samoja sääntöjä kuin aluskiinnitysasioissa.

LainhuudatusL 1930 säättää (19 §), että muutosta haetaan valituksella, joka menee hovioikeuteen. Ja hovioikeuspraksis selvästi osoittaa suurta yhdenkaltaisuutta käsiteltäessä lainhuudatus- ja kiinnitysvalituksia.

ta kohdistaa enemmän vertailevaa huomiota menettelyn johtaviin periaatteisiin sekä perusjärjestelyihin.⁹

Eräänä metodillisena puutteena *jurisdictio voluntaria*-menettelyä tutkittaessa saanee muuten pitää — universaalisenakin havaintona — sitä, että tutkitaan enimmäkseen vain siviiliprosessuaalisesti ajatellen, vaikka syytä olisi kiinnittää vertailevaa huomiota myös rikosprosessin, ulosottomenettelyn sekä hallintoasioiden peruspiirteisiin.

Lisäksi olisi tärkeätä, että aihetta prosessualistit tutkisivat nimenomaan myös oikeuspoliittiselta kannalta. Yleensä tunnustetaan, että oikeustieteen tehtävänä on auttaa myös lainsäätäjää.¹⁰ Lainsäädännöllisillä toimenpiteillä ovat poistettavissa useat epäselvyydet ja aukot, jotka nykyisin vielä ovat Suomen osalta — ja monessa muussakin maassa — tutkijain vastuksena. Olisi erityisesti syytä harkita, eikä meilläkin olisi aikaansaattava yhtenäinen menettelyä koskeva lainsäädäntö niistä erilaisista »asioista», joita varsinaisten oikeudenkäyntijuttujen lisäksi tuomioistuimissa käsitellään.¹¹ Kun näiden muiden asioiden ala muodostuu kovin laajaksi, olisi osaltaan myös tieteisopin tehtävä tutkia, mitä alaryh-

⁹ Tästä vertailevasta tutkimusmetodista on jo edellä tekstissä eri yhteyksissä huomautettu. Huom. myös Hannikainen: LM 1951 s. 254 ss. ja LM 1953 s. 362 ss.

¹⁰ Oikeustieteen merkityksestä lainsäätäjän työssä antaa mielestäni oikeasuhteista kuvaa Lainvalmistelutyön uudelleen järjestämistä suunnittelemaan asetetun komitean (Kivimäen komitean) mietintö (s. 17 ja 33 sekä se mielenkiintoinen järjestely, että laintarkastustehtäviin pyritään liittämään mukaan myös lainopillisessa tiedekunnassa olevaa asiantuntemusta), joka pitää etuna sitä, »että myös tieteellisen työskentelyn kautta saatu erikoistuntemus tulee jatkuvasti lainsäädäntötyön hyväksi». Vrt. myös Ekelöf: SvJT 1945 s. 787 ss. ja Ellilä: DL 1950 s. 226 ss. ja etenkin s. 228 aliv. 4 mainitut lähteet. Kuvaavana esimerkkinä oikeustieteen tarjoamasta avusta lainsäädäntötyössä käy mainitseminen, että jos jonkin menettelyn vieminen joko siviiliprosessin muodoissa tai muunlaisena »asiana» tuomioistuimessa tapahtuvaksi riippuisi vain siitä, mitä lainsäätäjä tätä puolta kyllin perusteellisesti harkitsematta tai yhtenäisyyttä noudattamatta määrää, niin pelkkä satuma ja mielivalta voisi sanella j.v:n rajat.

¹¹ Tässä suhteessa esikuvamielestä ansaitsee huomiota Ruotsissa toimitettu kahtiajako juttuihin (mål) ja asioihin (ärenden). Jälkimmäisten asioiden käsitteilyä sääntelee seikkaperäisesti erikoinen lainsäädäntö: Lag 20.12.1946 om handläggning av domstolsärenden.

mityksiä ehkä havaitaan ja tarvitaan, sillä kaikkia »muista asioita» ei voida pitää homogeenisinä *jurisdictio voluntaria*-asioina.

Eräs aliryhmitystä merkitsevä pääjaotus olisi harkittavissa mm. sen mukaan, onko kysymyksessä olennaisesti konstitutiivisluontoinen vai enemmän vain deklaratiivispiirteinen *jurisdictio voluntaria*-menettely, ja erityinen syy olisi kiinnittää huomio sellaisiin toimintoihin, jotka ovat vain notaarinfunktiotyyppejä (ovatko nämä ehkä kokonaan eri asia?). Kun meillä erikoislaeissa kyllä yleensä on aineelliset edellytykset legalisoitu, niin *de lege ferenda* olisi erityinen huomio kiinnitettävä juuri menettelyllisiin takeisiin, joita vaatii jo oikeusvaltioajatus ynnä yhtenäisen lainkäytön näkökohta.

Kun oikeusoppineet ja prosessilainsäätäjät jatkuvasti kiinnittävät huomiotaan myöskin *jurisdictio voluntaria*an sekä sen kehittämiseen, niin ajan mukaan päästään siitä tilasta, jota *Elpiö Kaila* valitti seuraavaan tapaan: »Kuitenkin ovat sekä lainsäädäntö että tieteisoppi melkein kokonaan desavuoineet oikeustoimi- ja ennakkoturvaamismenettelyn ja jättäneet sen tuuliajolle, tuskin huomanneet sen olemassaoloakaan.¹²

Tämän artikkelin päätarkoituksena onkin ollut lähinnä sen seikan korostaminen, että myöskin prosessualistien täytyy ja kannattaa tutkia *jurisdictio voluntaria*-menettelyä. Tämän alan tutkimuksissa on kyllä erehtymisen ja vikaan menon vaaroja, mutta ne eivät saa pelottaa tutkimustyöhön ryhtymisestä. Toisaalta on tällä alalla myös mahdollisuuksia saavuttaa uusia tutkimustuloksia. Niinikään olen tässä yhteydessä tahtonut juuri *jurisdictio voluntaria*an pohjalta korostaa, ettei aineellisen oikeuden ja menettelyoikeuden (prosessioikeuden) eroa saaliaksi kärjistää eikä unohtaa niiden läheistä yhteenkuuluvuutta.¹³ Johdonmukaisena seuraamuksena näistä

¹² *Kaila: s. 24.*

¹³ Uusimmassa ulkomaisessa kirjallisuudessa *Baur* on eri yhteyksissä korostanut samaa seikkaa ja huomauttanut, että *jurisdictio voluntaria*-menettelyn erikoisjärjestelyjen ja aineellisen oikeuden välillä vallitsee »enge Zusammenhang».

asennoitumisista olisi pidettävä edelleen, että yliopistollisessa prosessioikeuden opetuksessa olisi oltava sijansa myös *jurisdictio voluntarian* opetuksella.¹⁴

Tutkimusmetodiensa puolesta Baurin teos (edellä III aliv. 1) ansaitsee kaikkien *jurisdictio voluntaria*sta kiinnostuneiden tutkijain huomion. Mielenkiinnolla on odotettava Baurin teoksen jatkoa, jossa käsitellään *oikeusvertailevalta kannalta* *jurisdictio voluntaria*-menettelyä.

¹⁴ Sen lisäksi voidaan varsinkin detaljeja ja teknillisiä seikkoja *jurisdictio voluntarian* osalta opetaa myös niillä *käytännöllisillä kursseilla*, joita tiedekunnassa nykyisin on, mutta nämä eivät yksinään vielä riitä.